

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דן אילוז

5524/25/פ

הצעת חוק הגנה על ריבונות ישראלית והגבלת שיתוף פעולה עם בית הדין הפלילי הבין-לאומי, התשפ"ה-2025

- מטרה
1. מטרתו של חוק זה היא להגן על ריבונותה של מדינת ישראל, לשמור על כבודם וחירותם של נבחרי הציבור, אנשי הביטחון ואזרחי המדינה מפני הליכים פליליים פוליטיים וחד-צדדיים שמקיים בית הדין הפלילי הבין-לאומי, ולהגביל שיתוף פעולה עמו.
- הגדרות
2. בחוק זה –
- "איש כוחות הביטחון" – מי שמשרת, עובד, או מתנדב בצבא הגנה לישראל, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, משטרת ישראל או שירות בתי הסוהר ;
- "בית הדין הפלילי הבין-לאומי" – בית הדין הפלילי הבין-לאומי שהוקם לפי חוקת רומא של בית הדין הפלילי הבין-לאומי ;
- "גוף זר" – גוף אשר מרכז פעילותו אינו בישראל או תאגיד שאינו רשום בישראל ;
- "גוף פרטי" – עמותה, חברה לתועלת הציבור, תאגיד או כל ארגון שאינו בבעלות או בשליטה של הממשלה ואינו ממלא תפקיד ציבורי על פי דין ;
- "גוף ציבורי" – משרדי הממשלה לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם, רשות מקומית, תאגיד שנמצא בבעלות או בשליטה של הממשלה, או כל גוף הממלא תפקיד ציבורי על-פי דין ;
- "סיוע" – מסירת מידע, מתן עדות או כל שיתוף פעולה, לרבות שיתוף פעולה לוגיסטי, שיש בו כדי לסייע, בכל צורה שהיא, להליכי חקירה או תביעה המתנהלים בבית הדין הפלילי הבין-לאומי.

3. איסור סיוע מצד גוף ציבורי, נבחר ציבור או עובד ציבור
- (א) גוף ציבורי, נבחר ציבור או עובד ציבור לא יסייע לבית הדין הפלילי הבין-לאומי בכל הנוגע להליכים פליליים המתנהלים נגד נבחר ציבור, אנשי כוחות הביטחון או אזרחי מדינת ישראל.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר המשפטים, בהתייעצות עם ראש הממשלה ושר הביטחון, לתת אישור מיוחד למתן סיוע כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שהוכח כי אין בכך כדי לפגוע באינטרסים הביטחוניים, הריבוניים או הלאומיים של מדינת ישראל.
4. איסור סיוע מצד גוף פרטי
- (א) גוף פרטי בישראל לא יסייע לבית הדין הפלילי הבין-לאומי בכל הנוגע להליכים פליליים המתנהלים נגד מדינת ישראל, אזרחיה, נבחר ציבור או אנשי כוחות הביטחון שלה.
- (ב) גוף פרטי המפר הוראת סעיף קטן (א) –
- (1) תישלל זכאותו לסיוע ממשלתי לפי כל דין;
 - (2) לא יראו בו מוסד ציבורי לעניין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]¹;
 - (3) דינו – קנס פי שניים מהקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז–1977²; הקנס ישולם לקרן כאמור בסעיף 6(א) לחוק זה;
 - (4) רשם החברות או רשם העמותות, לפי העניין, רשאי להורות על מחיקת רישומו ממרשם החברות או ממרשם העמותות, לפי העניין.
5. הגבלות על גוף זר
- גוף זר שסייע לבית הדין הפלילי הבין-לאומי בפעולות נגד מדינת ישראל, אזרחיה, נבחר ציבור או אנשי כוחות הביטחון שלה, לא יוכל לפעול בישראל.
6. קרן סיוע להגנה משפטית מפני פעילות של בית הדין הפלילי הבין-לאומי
- (א) שר המשפטים יקים קרן סיוע ייעודית לשם מימון סיוע משפטי ודיפלומטי, לטובת אזרחי מדינת ישראל הנתבעים בבית הדין הפלילי הבין-לאומי.
- (ב) מדינת ישראל תעניק סיוע משפטי מלא, באמצעות הקרן האמורה בסעיף קטן (א), לנבחר ציבור, אנשי כוחות הביטחון ואזרחי המדינה הנתבעים בבית הדין הפלילי הבין-לאומי.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

מעצר מטעם בית 7. (א) כל מעצר של אזרח ישראלי או נבחר ציבור מטעם בית הדין הפלילי הבין-לאומי ייחשב כהפרת ריבונותה של מדינת ישראל.

(ב) נעצר אזרח ישראלי או נבחר ציבור מטעם בית הדין הפלילי הבין-לאומי, תפעל המדינה לשחררו תוך הפעלת אמצעים דיפלומטיים ומשפטיים.

8. (א) שר המשפטים יקים ועדת מעקב לפיקוח על יישום הוראות חוק זה.
(ב) ראתה הוועדה כי גוף פרטי או זר הפר הוראות חוק זה, רשאית היא להמליץ לכל גורם מוסמך לפי דין, על הפסקת פעילותו או על הגשת תביעה פלילית נגדו; המלצת הוועדה תפורסם באתר האינטרנט של משרד המשפטים.

9. תיקון חוק הכניסה 9. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952³, בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) שר הפנים רשאי לקבוע כי לא יינתנו אשרה ורישיון ישיבה מכל סוג שהוא, לאדם שאינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע במדינת ישראל, אם הוא או גוף שהוא פועל בעבורו, סייע לבית הדין הפלילי הבין-לאומי בפעולות נגד מדינת ישראל, אזרחיה, נבחר ציבור ואנשי כוחות הביטחון שלה; בסעיף זה – "סיוע", כהגדרתו בחוק הגנה על ריבונות ישראלית והגבלת שיתוף פעולה עם בית הדין הפלילי הבין-לאומי, התשפ"ה-2025."

דברי הסבר

בעשורים האחרונים, מדינת ישראל נאלצת להתמודד עם מתקפות משפטיות במוסדות הבין-לאומיים, שבחלקם נעשה שימוש פוליטי המכוון לפגוע בריבונותה וביכולתה להגן על אזרחיה ונבחריה. בית הדין הפלילי הבין-לאומי (ICC) הפך לכלי המנוצל לעיתים קרובות להטלת דה-לגיטימציה על מדינת ישראל, תוך התמקדות במעשיהם של נבחר ציבור, אנשי כוחות הביטחון, ואזרחי המדינה – לעיתים בצורה חד-צדדית ומוטה.

הצעת החוק נועדה להגן על ריבונותה של מדינת ישראל ולהעניק הגנה משפטית ואמצעי תמיכה לנבחר ציבור, אנשי כוחות הביטחון ואזרחי המדינה העומדים בפני הליכים משפטיים בין-לאומיים שאינם מוצדקים, ומאזנת בין השמירה על ריבונותה של מדינת ישראל לבין מחויבותה לכבד את המשפט הבין-לאומי. בנוסף לכך, הצעת החוק איננה פוגעת ביכולתה של מדינת ישראל לשתף פעולה במקרים הכרחיים אשר אושרו בדרגים הגבוהים ביותר של מקבלי החלטות, תוך שמירה על האינטרסים הלאומיים. מטרתה העיקרית של הצעת החוק הן:

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

1. מניעת שיתוף פעולה פוגעני: הצעת החוק אוסרת על גופים ציבוריים ועל גופים פרטיים לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבין-לאומי במקרים הפוגעים באינטרסים של המדינה.
 2. ענישה על הפרה: הצעת החוק מטילה סנקציות על גופים פרטיים המסייעים לבית הדין, כגון שלילת הטבות מס, מניעת תקציבים והטלת קנסות שישמשו להגנה על אזרחים הנתבעים בבית הדין הפלילי הבין-לאומי.
 3. מניעת פעילות עוינת מחו"ל: הצעת החוק מגבילה כניסת אנשים וגופים מחו"ל לישראל במידה וסייעו לבית הדין בפעולות נגד ישראל.
 4. תמיכה משפטית ודיפלומטית: הצעת החוק קובעת שמדינת ישראל תעניק תמיכה מלאה לאזרחיה הנתבעים ותפעל לשחרורם של עצורים.
- מדינות ריבוניות רבות, כדוגמת ארצות הברית, חוקקו חוקים שמטרתם להגן על אזרחיהן ונבחריהן מפני פעולות חד-צדדיות של בית הדין הפלילי הבין-לאומי. הצעת חוק זו, המבוססת בין היתר על החוק להגנת חברי כוחות הביטחון האמריקאים (ASPA), באה להבטיח שישראל תפעל בצורה דומה לשמירה על זכויותיה ולמניעת שימוש לרעה במנגנונים בין-לאומיים נגדה. הצעת חוק זו שולחת מסר ברור לעולם: מדינת ישראל תגן על אזרחיה ונבחריה הציבור שלה, ולא תאפשר שימוש במוסדות בין-לאומיים ככלי לניגוח פוליטי. בנוסף, הצעת החוק מחזקת את מעמדה של ישראל כמדינה ריבונית הפועלת בנחישות לשמירה על זכויותיה והאינטרסים הלאומיים שלה.
- לסיכום, הצעת חוק זו היא מהלך הכרחי לשמירה על ריבונותה של מדינת ישראל, על הגנת אזרחיה ועל מעמדה הבין-לאומי. הצעת החוק מאזנת בין ההכרח להתמודד עם ניסיונות פגיעה פוליטיים לבין מחויבותה של המדינה לפעול במסגרת כלים משפטיים ולשמור על עקרונות הדמוקרטיה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ט בשבט התשפ"ה (17.02.2025)